

ИУДАИЗМ

ИУДАИЗМ діні

- ***Иудаизм*** немесе ***Яһудилік*** (иврат тілі: יהדות "яаадут" деген сөз) — ежелгі діндердің бірі.
- Еврейлер арасында таралған дін.
- Яһуди діні сеніміндегілердің басым көпшілігі Израиль мен АҚШ мемлекеттерінде шоғырланған.
- Б.з.б. 13 ғасырда батыс семит Б.з.б. 13 ғасырда батыс семит көшпелі тайпаларын Египет перғауыны Палестинадан Палестинадан далалы аймаққа ығыстырды. Палестинадан қуылғандар ***Яхве*** атты Құдайға сенетін тайпалық одаққа бірігіп, "Израил" атын алды.
- Б.з.б. 622 жылы Иудей Б.з.б. 622 жылы Иудей патшасы Иосия діни реформа жасады да, жергілікті әулиелердің шырақтарын жойып, Иерусалим жасады да, жергілікті әулиелердің

Давиттің жұлдызы

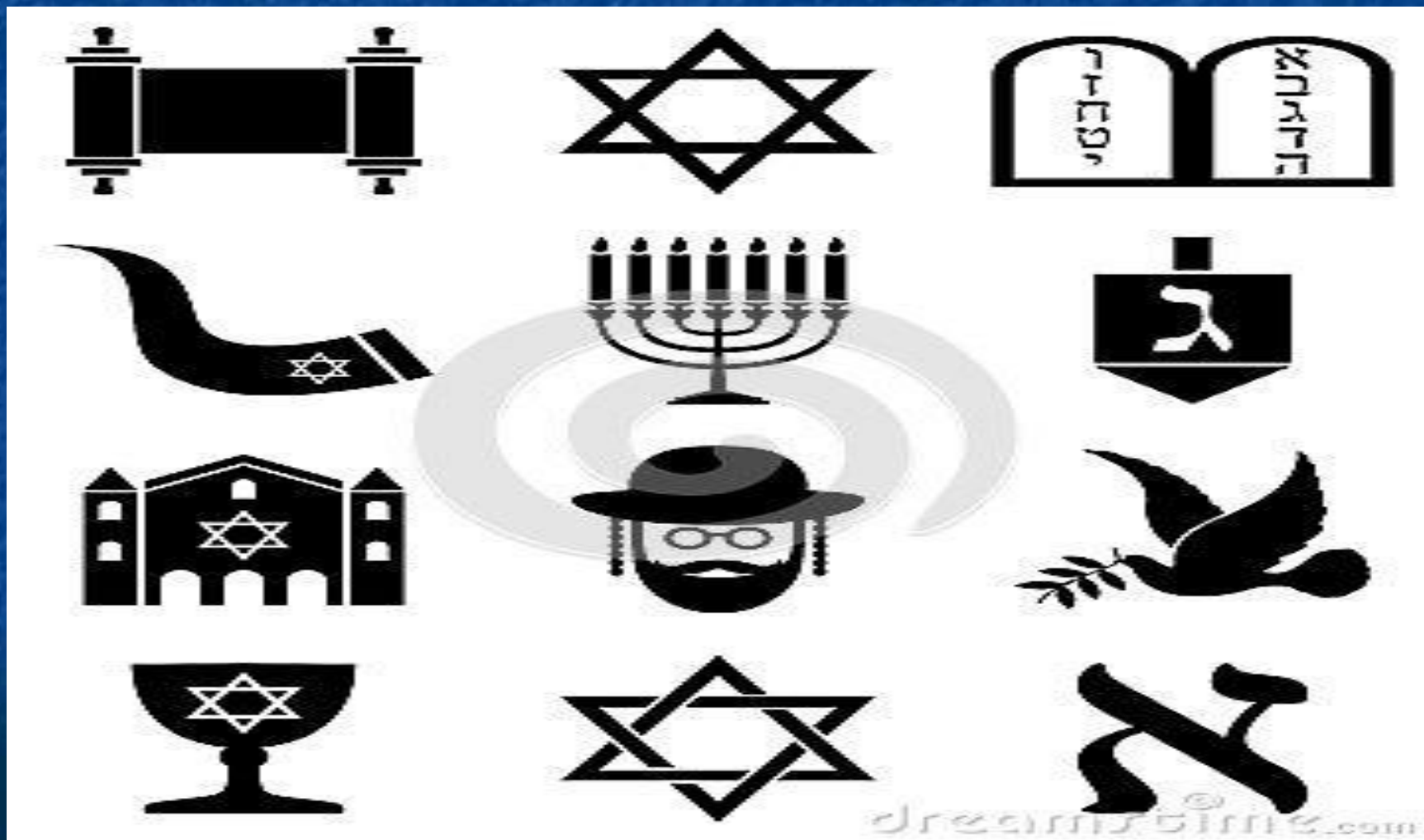
- Бұл гексаграмма түріндегі алты бұрышты көне – символ. Гексаграмма дегеніміз – 6 сызықтың әртүрлі комбинациялары.
- Үндістанда-Anahata чакраның символы ретінде белгілі.

Менора

- Арнайы 7 майшамға арналған алтыннан жасалған-менора.
- Деректер бойынша мұны Моисей(Мұса) Синай тауында Құдаймен тілдескенде алған делінген.

Иудаизм дінінің белгілері(символ)

- **Раввин** (көне еврей тілінде, *рабби* — оқытушы, мырза) — **иудей діни басшысы**.
- Діни ғұрыптық жоралғыларды атқарып, синагогада уағыз айтады. жасады.
- Раввиндер діни қауымдастық мүшелерінің азаматтық - құқықтық тұрмысына да басшылық жасайды. Жәнеде діни қағидаларды үйретіп, шешімдер шығарады Орта ғасырларда раввин иудей қауымының діни санасына ғана емес, сондай-ақ саяси және экономикалық өміріне де басшылық

Ицхак Йосеф

- Израильдегі **раввин Ицхак Йосеф** иудаизм дінін яғни Нояның(Нұхтың) жеті заңын қабылдамағандарды елден **қууға** ұсыныс жасады.
- « Иудаизмнің заңына сәйкес, егер **гой** Нояның(Нұхтың) жеті заңын қабылдауға келіспесе, оларды Сауд Арабиясына қуу керек. Қашан шынайы және толық күнәні өтеу күні келеді, сол кезде біз осыны жасаймыз» деді.
- **Гой** деген сөз – халық деген мағынаны беріп тұр.

Каббала - [ежелгі еврейше "дәстүр"] – 2-5 ғасыр қалыптасып, 12-15 ғасыр **Испания** - [ежелгі еврейше "дәстүр"] – 2-5 ғасыр қалыптасып, 12-15 ғасыр Испания мен **Палестинада** - [ежелгі еврейше "дәстүр"] – 2-5 ғасыр қалыптасып, 12-15 ғасыр Испания мен Палестинада дамыған еврейлік эзотерикалық **философия** - [ежелгі еврейше "дәстүр"] – 2-5 ғасыр қалыптасып, 12-15 ғасыр Испания мен Палестинада дамыған еврейлік эзотерикалық философия. Бұл ілімнің ерекшелігі шығыстық **аңыздар** - [ежелгі еврейше "дәстүр"] – 2-5 ғасыр қалыптасып, 12-15 ғасыр Испания мен Палестинада дамыған еврейлік эзотерикалық философия. Бұл ілімнің ерекшелігі шығыстық аңыздар элементтерін эллинистік ғылым идеяларымен біріктіруінде. Каббаланы, кәбіне, негізінде **әріптер** мен сандардың сиқырлы әрекеті жатқан құпия ілім ретінде қарастырады

Бұл философияның басты міндеті - сыйыну және игілікті өмір арқылы адам жанын бастапқы тұтас қалпына келтіру.

Яһуди дінінің маңызды мерекелерінің бірі сенбі күні ғибадаттан басқа барлық қызметке тыйым салынады.

- **Өлген адамдарды жерлеуге болмайды.**
- **Синагогаға сенбі күні бару үшін көлік пайдалануға рұқсат бермейді.**

Синагога (грекше synagoge — **жиын**) — иуда дінінің **ғибадатханасы**.

- Синагога толық мәніндегі храм емес, онда садақа беруге, құрбандық шалуға рұқсат етілмейді.
- Негізінен ол қауым болып бас қосып, ғибадат жасайтын, қоғам мәселелерін шешетін үй болып саналады.
- Оның өз қазынасы, мүлкі бар.
- Еврейлер қауымдарын раввиндер басқарады. Раввинді беделі мен біліміне қарай қауымның өзі сайлайды.
- Синагогада иудаизмде ерекше маңызды саналатын “Шма, Израэль” (Тыңда Израиль) дұғасы оқылады

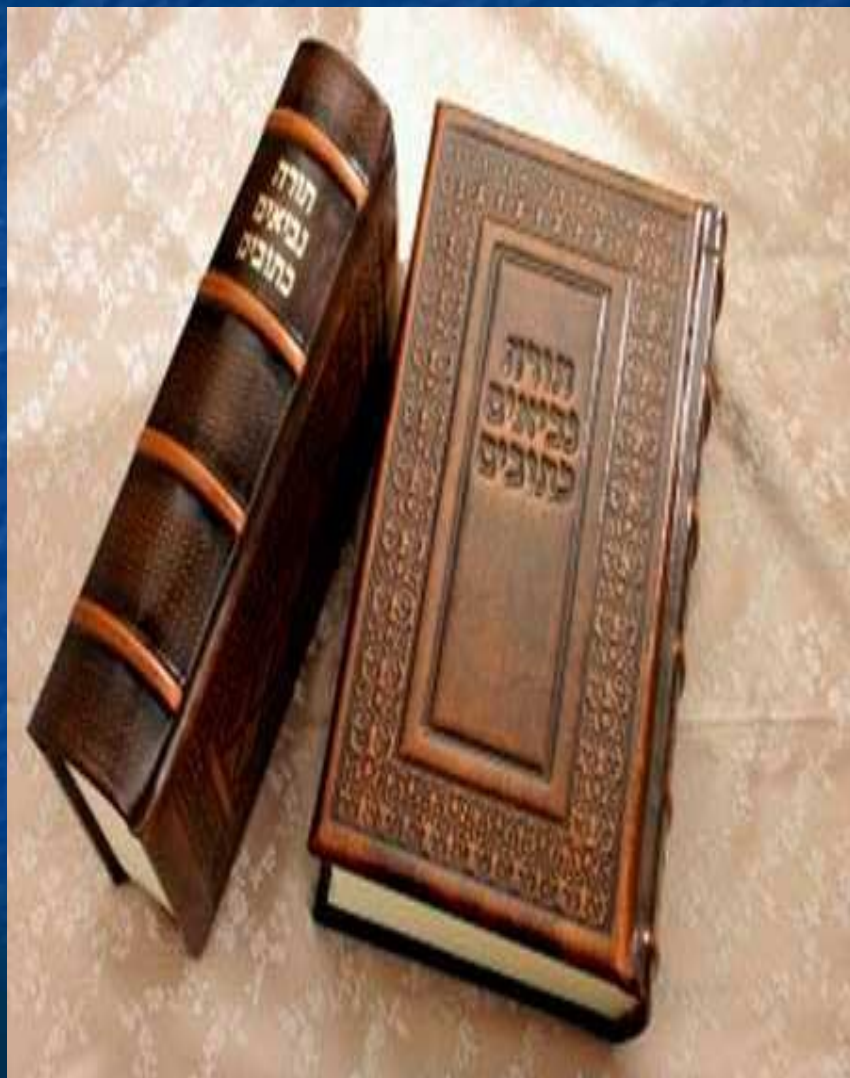
Иудаизмнің діни мейрамдары

- **Рошха-Ашана** (Рош-Хашана) – діни Жаңа жыл. Бұл мейрам жаман, зұлым рухтарды керней дыбыстарымен аластайды. Вавилондық тұтқындалудан кейін, бұл "аспан соты" мейрамына айналды. Бұл күні Яхве бүкіл тіршілікке үкім шығарады.
- **Йом-Киппур** – сот күні, кешірім, тәубеге келу және күнәдан арылу, о дүниелік болған ата-ана, туысқандарды еске түсіру күндері. Раввиндер іліміне сәйкес, Рош-Ашанадан кейін 10 күн ішінде Яхве барлық адамдардың іс-шаруасын тексереді және әрбір адамның келесі жылғы тағдыры туралы өзінің соңғы шешімін дайындайды. Бұл шешім Йом-Киппур күні жарияланады.
- **Ханука** – жарық мейрамы (Оттың 8 күндік мейрамы).
- **Пурим** – Эсфири құрметіндегі мейрам. Бұл күні парсы патшасы Артаксеркс (б.з.д. IV ғ.) зұлым Аманның қиянатынан азат болу атап өтіледі. Бұл – вавилондық тұтқындаудан азат болу күні.
- **Песах** – пасха; азаттық мейрамы – Египеттен еврейлердің шығуын еске түсіруге арналған сегіз күндік мейрам.

Діни дәстүрлері

Қасиетті кітаптары

Иудаизм Қазақстанда

- Қазақстанның бірнеше қалаларында синагогалар салынды.
 - Қазіргі уақытта синагогалар Астанада, Алматы, Ақтөбе, Қызылорда, Петропавл, Тараз, Теміртау, Шымкент қалаларында жұмыс істейді. 2001 жылы тамыз айында Павлодар қаласында жаңа еврейлер ғибадатханасы ашылды
- Барлық ірі қалаларда еврей жексенбілік (воскресенье) мектептері бар.

Қазақстандағы синагогалар

Алматы

Астана

*Зейін қойып
тыңдағандарыңызға
рахмееет)!*